

VASTUULLISEN SIJOITTAMISEN POLITIIKKA

 MANDATUM

SISÄLTÖ

Vastuullisen sijoittamisen lähtökohdat ja tavoitteet	3
1. Sitoutuminen vastuulliseen sijoittamiseen	3
1.1 Ilmastostrategia	5
1.2 Luonnon monimuotoisuus	5
2. Organisointi ja vastuut	6
3. Vastuullisen sijoittamisen toteuttaminen ja kestävyysriskejä koskevat politiikat	7
3.1 Toteuttaminen suorissa osake- ja korkosijoituksissa	8
3.1.1 Sensitiiviset liiketoiminta-alueet	8
3.1.2 Muille fossiilisille polttoaineille altistumisen seuranta	11
3.1.4 Vastuullisuuden liikennevalomalli	12
3.1.5 Konsultatiivinen varainhoito	13
3.2 Toteuttaminen rahastosijoituksissa, ulkoistetussa varainhoidossa ja muissa omaisuuslajeissa	13
3.2.1 Seuranta ja arviointi rahastomuotoisissa korkosijoituksissa ja rahastomuotoisissa kiinteistösijoituksissa	14
3.3 Toteuttaminen suorissa kiinteistösijoituksissa	15
3.4 Toteuttaminen suorissa pääomasijoituksissa	15
4. Aktiivinen omistajuus ja vastuullisuus omistajakäytännöissä	16
4.1 Suora vaikuttaminen	16
4.2 Äänestäminen	16
4.3 Yhteisvaikuttaminen	17
5. Ulkoinen raportointi	17

Hyväksytty joulukuussa 2023.

Vastuullisen sijoittamisen politiikka

Vastuullisen sijoittamisen lähtökohdat ja tavoitteet

Tässä politiikassa kuvataan Mandatum Asset Management Oy:n (MAM), salkunhoidon MAMille ulkoistaneen Mandatum AM AIFM Oy:n (MAM AIFM) sekä Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiön (Mandatum Life, jäljempänä yhdessä tytäryhtiöineen Mandatum) vastuullisen sijoittamisen toimintaperiaatteet ja ohjeet.

Mandatum toimii asiakkaidensa edun mukaisesti ja tavoittelee sijoituksilleen mahdollisimman hyvää tuottoa hyväksyttävällä riskillä.

Mandatum pyrkii tunnistamaan ja vähentämään oman sijoitustoimintansa haitallisia vaikutuksia ympäristöön, ilmastoon, yhteiskuntaan, työntekijöihin, ihmisoikeuksien toteutumiseen sekä korruption ja lahjonnan torjuntaan liittyviin asioihin (jäljempänä kestävyystekijät). Mandatum on siksi integroinut kestävä kehityksen osaksi sijoitustoimintaansa ja ottaa sijoituspäätöksiä tehdessään huomioon taloudellisten näkökohtien lisäksi myös kestävyystekijät sekä niihin liittyvät riskit (jäljempänä kestävyysriskit).

Vastuullinen sijoittaminen on varojen hoitamista niin, että ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvät kysymykset (ESG-näkökohdat) otetaan huomioon sijoitusanalyysissä, sijoituspäätöksiä tehtäessä ja sijoituksista raportoitaessa. Vastuulliseen sijoittamiseen kuuluu myös aktiivinen omistajuus. Sen tavoitteena on parempi riskienhallinta, paremmat tuotot salkulle ja sijoittajien arvojen huomioon ottaminen. Se täydentää perinteistä taloudellista analyysiä.

Tämä vastuullisen sijoittamisen politiikka sitoo Mandatumin henkilöstöä. Sen tavoitteena on ohjata salkunhoitajien ja sijoitustoimintaan osallistuvien henkilöiden päivittäistä toimintaa kestävyysriskien ja -tekijöiden huomioimiseksi. Politiikka tarkistetaan ja päivitetään vuosittain, ja se on saatavilla suomeksi, englanniksi ja ruotsiksi. Mikäli eri kieliversioiden välillä on eroavaisuuksia, englanninkielinen versio on määräävä.

Tässä politiikassa kuvataan kestävyysriskien ja haitallisten kestävyysvaikutusten torjumiseksi toteutettavien toimenpiteiden vähimmäistaso. Tiettyihin tuotteisiin tai salkkuihin voidaan soveltaa tiukempia sääntöjä ja vaikuttamismenettelyjä.

1. Sitoutuminen vastuulliseen sijoittamiseen

Mandatum on sitoutunut edistämään kestävyysnäkökohtia kehittäessään yrityksen liiketoimintaa.

Mandatum on sitoutunut **YK:n Global Compact** -aloitteeseen. Global Compactin kymmenen periaatteen mukaan Mandatumin tulee toimia siten, että vähintään ihmisoikeuksiin, työntekijöiden oikeuksiin, ympäristöön ja korruption torjuntaan liittyvät perusvaatimukset täyttyvät. Nämä periaatteet on myös sisällytetty sijoitusprosesseihin.

MAM on allekirjoittanut **YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet (PRI)**. PRI:n kuusi periaatetta velvoittavat Mandatumin

- liittämään kestävyystekijät osaksi sijoitusanalyysiä ja sijoitusten päätöksentekoprosessia
- toimimaan aktiivisena omistajana ja sisällyttämään kestävyystekijät omistajakäytäntöihinsä
- edistämään sijoituskohteiden asianmukaista kestävyystekijöihin liittyvää vastuullisuusraportointia
- edistämään vastuullisen sijoittamisen periaatteiden hyväksyntää ja käyttöönottoa sijoitustoimialalla
- toimimaan yhteistyössä muiden sijoittajien kanssa vastuullisen sijoittamisen periaatteiden edistämiseksi
- raportoimaan toimistaan ja edistymisestään vastuullisen sijoittamisen periaatteiden käyttöönotossa.

Ilmastonmuutoksen huomioiminen ja ilmatoriskin tehokas hallinta on yksi Mandatumin sijoitustoiminnan painopisteistä. Mandatum tukee **Pariisin ilmastositoumusta**.

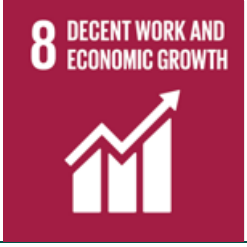
Mandatum on myös osa kansainvälistä **Portfolio Decarbonization Coalition** (PDC) -verkostoa, johon kuuluu institutionaalisia sijoittajia ja varainhoitajia. Liittyessään verkoston jäseneksi Mandatum Life oli sen ensimmäinen suomalainen jäsen. Verkoston tavoitteena on vähentää hiilijalanjälkeä maailmanlaajuisesti, ohjata varoja vähäpäästöisempiin yrityksiin ja kehittää menetelmiä sijoitusten hiilijalanjäljen pienentämiseksi. Osana verkostoa Mandatum pyrkii ajan myötä vähentämään sijoituksilla rahoitettuja päästöjä.

Montréal Pledge -aloitteen allekirjoittajana Mandatum Life on myös ollut sitoutunut mittaamaan ja julkistamaan sijoitustensa hiilijalanjäljen vuosittain. Aloitteen päätavoitteet on saavutettu, minkä vuoksi aloite on suljettu. Mandatum mittaa ja julkaisee sijoitustuotteidensa hiilijalanjäljen soveltuvin osin.

Mandatum pyrkii edistämään kestävästä kehitystä ja PRI-periaatteiden käyttöönottoa sijoitusosalalla myös järjestö- ja säätiökumppanuuksilla, joihin kuuluvat mm. **Finsif (Finland's Sustainable Investment Forum)**, **Pääomasijoittajat ry**, **Finanssiala ry** ja **GRESB**.

Mandatum seuraa Euroopan unionin säädöshankkeita kestävästä rahoituksen saralla ja ottaa sijoitustoiminnassaan huomioon etenkin kestävästä sijoittamista koskevan kehyksen (**EU-taksonomia**) ja asetuksen kestävyteen liittyvien tietojen antamisesta rahoituspalvelusektorilla (**SFDR**).

Mandatum tiedostaa **YK:n kestävästä kehityksen tavoitteiden** (SDG) tärkeyden sijoitusprosessin ohjaamisessa. Mandatum-konserni on määrittellyt seuraavat kestävästä kehityksen tavoitteet toimintansa kannalta tärkeimmiksi. Mandatumin salkunhoidon tavoitteena on vaikuttaa positiivisesti näihin tavoitteisiin (tarkempi kuvaus taulukossa 1).

SDG	Kuvaus
3 GOOD HEALTH AND WELL-BEING	• Kestävästä kehityksen kannalta on olennaista varmistaa mahdollisuus terveelliseen elämään ja edistää hyvinvointia kaikissa elämänvaiheissa. Erialaisten pitkäaikaisten ja uusien terveysongelmien ratkaiseminen vaatii lisäponnisteluja, esimerkiksi terveydenhuoltojärjestelmien tehokasta rahoitusta. • Mandatum sijoittaa yrityksiin, jotka vaikuttavat positiivisesti terveyteen ja hyvinvointiin, ja pyrkii torjumaan sijoitusten mahdollisia negatiivisia vaikutuksia seuraamalla haittoja ja vaikuttamalla sijoituskohteisiin tapauskohtaisesti.
8 DECENT WORK AND ECONOMIC GROWTH	• Vuonna 2020 joka viidennen maan tulo asukasta kohti pysyi samana tai pieneni. Maailmanlaajuinen pandemia aiheutti uusia häiriöitä ihmisten elämään ja vaaransi maailmantalouden. • Mandatum luo edellytyksiä ihmisarvoiselle työlle ja tukee talouskasvua sijoittamalla esimerkiksi kasvuyrityksiin ja tukemalla niiden kehitystä vastuullisina ja kannattavina yrityksinä. Lisäksi sijoituskohteina olevien yritysten tarjoamia työolosuhteita seurataan säännöllisesti ja yrityksiin vaikutetaan tapauskohtaisesti.
13 CLIMATE ACTION	• Jos kasvihuonekaasujen (GHG) päästöt ja pitoisuudet ilmakehässä säilyvät nykyisellä tasollaan, maapallon lämpötilan nousu ylittää todennäköisesti 1,5 °C tämän vuosisadan loppuun mennessä (verrattuna vuosiin 1850–1900). Jos GHG-päästöjen ja luontokadon torjumiseksi ei ryhdytä toimiin, sään ääri-ilmiöt, merenpinnan nousu ja muut luonnonkatastrofit yleistyvät ja muuttuvat yhä ennalta-arvaamattommiksi. • Mandatum on määrittellyt ilmastotoimet yhdeksi keskeisistä painopistealueistaan. Ilmastodatan kysynnän ja tarkkuuden sekä sen saatavuutta parantavien viranomaistoimien lisääntyessä Mandatum jatkaa sijoitustuotteidensa ilmastovaikutusten raportointia.

Taulukko 1. YK:n kestävästä kehityksen tavoitteet ja kuvaukset. Lähde: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>

1.1 Ilmastostrategia

Mandatum on tunnistanut ilmastonmuutoksen torjumisen ja siihen sopeutumisen yhdeksi keskeisistä painopistealueistaan. Ilmastonmuutoksen ja luontokadon torjunnan merkityksestä kertoo ilmiöistä kertyvän tiedon ja sidosryhmien osoittaman kiinnostuksen ohella myös julkinen sääntely. Mandatum on sitoutunut suojelemaan ympäristöä ja torjumaan ilmastonmuutosta ja tukee *Pariisin ilmastosopimusta*.

Mandatum noudattaa ilmastostrategiaansa kaksinkertaisen olennaisuuden periaatetta. Kaksinkertainen olennaisuus ottaa huomioon sekä ilmatoriskien vaikutukset sijoituskohteena olevaan yritykseen että yrityksen vaikutukset kestävyystekijöihin.

Siirtymävaiheessa olevien yritysten arviointi

Mandatum haluaa olla osa ilmastokriisin ratkaisua analysoimalla sijoitusmahdollisuudet huolellisesti ilmastoon liittyvien kriteerien perusteella. Tietyt toimialat poissulkevan menetelmän lisäksi Mandatum pyrkii löytämään yrityksiä, jotka esimerkiksi tarjoavat teknisiä innovaatioita ilmastonmuutoksen hillitsemiseen. Mandatumin tavoitteena on vähentää altistusta fossiilisia polttoaineita valmistavalle teollisuudelle ja samalla sijoittaa yhtiöihin, jotka tuottavat energiaa uusiutuvista lähteistä tai joilla on selkeä ja uskottava strategia siirtymiseksi fossiilisista polttoaineista kestävämpään liiketoimintamalliin.

Osana siirtymävaiheessa olevien yritysten arviointia Mandatum arvioi muun muassa yhtiöiden energiatuotannon jakaamaa ja uusiutuvan energian osuutta, suunnitelmia uusiutuvaan energiaan perustuvan liiketoiminnan kasvattamiseksi sekä päästövähennystavoitteita. Mandatum seuraa sijoituskohteina olevien yritysten siirtymäsuunnitelmien ja -tavoitteiden etenemistä. Mandatumin tavoitteena on poistaa suorasta osake- ja korkosijoitussalkustaan kivihiili (eli yritykset, joiden liikevaihdosta yli 5 % perustuu kivihiileen) vuoteen 2030 mennessä ja öljy (eli yritykset, joiden liikevaihdosta yli 5 % perustuu öljyyn) vuoteen 2040 mennessä.

Hiilijalanjälki

Mandatum jatkaa suorien osake- ja korkosijoitustuotteidensa hiilijalanjäljen raportointia ja sijoitustensa hiili-intensiteetin pienentämistä ajan mittaan. Sijoitustuotteiden hiilijalanjälki määritetään vuosittain, ja sitä seurataan kunkin sijoituskorin tai rahaston ja muiden omaisuuserien osalta erikseen. Kunkin sijoituskorin, rahaston tai omaisuuslajin salkunhoitaja vastaa hoitamansa sijoituskohteen kestävyysriskien tehokkaasta hallinnasta Mandatumin sitoumusten mukaisesti.

1.2 Luonnon monimuotoisuus

Luonnon monimuotoisuuteen liittyvien kysymysten merkitys on kasvanut samaa tahtia ilmastohuolten kanssa, sillä niiden vaikutukset ovat sidoksissa toisiinsa. Mandatum tiedostaa, että biodiversiteettivaikutusten arviointi kehittyy jatkuvasti, ja on sitoutunut seuraamaan alan kehittyviä ohjeita ja parhaita käytäntöjä. Lisäksi etsimme aktiivisesti tehokkaita menetelmiä arvioidaksemme sekä sijoitustemme vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen että niiden riippuvuudet luonnon monimuotoisuudesta.

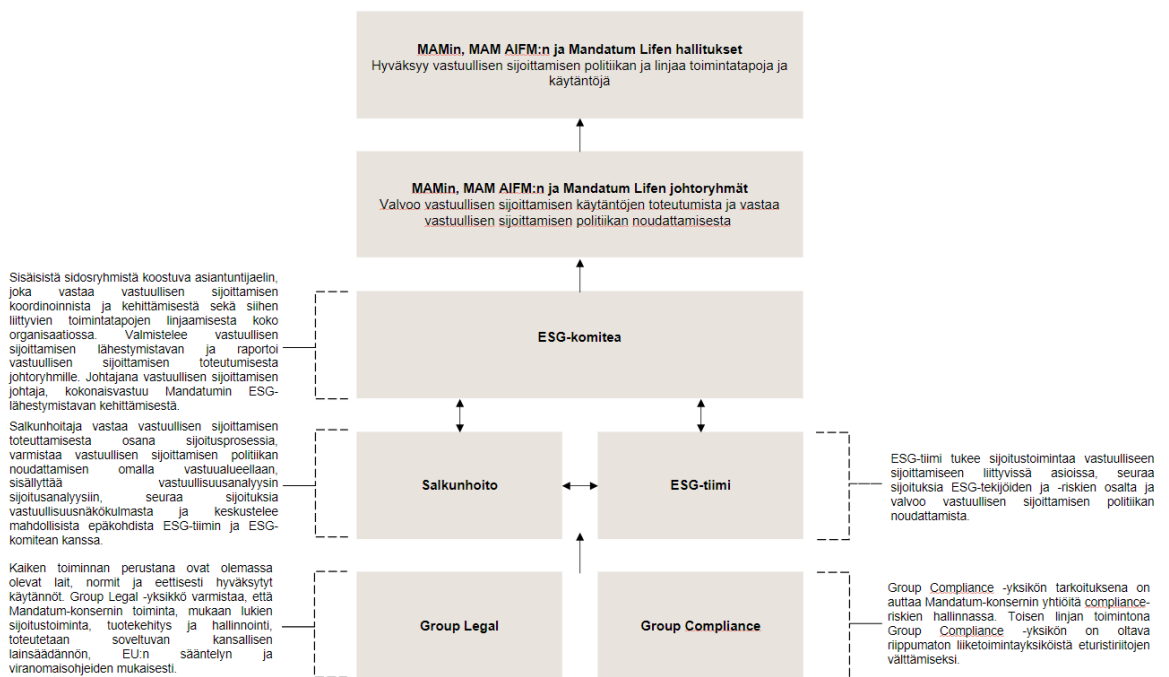
Osana suorien osake- ja korkosijoitusten arviointia ja seulontaa Mandatum arvioi luonnon monimuotoisuuteen haitallisesti vaikuttavia tekijöitä kansainvälisten normi- ja standardirikkomusten perusteella. Rikkomuksen vakavuudesta, luonteesta ja laajuudesta riippuen salkunhoidollisia toimenpiteitä voivat olla suora dialogi yritysjohton kanssa, vaikuttamistoimenpide tai viimeisenä keinona sijoituksesta luopuminen, mikäli sijoituskohte ei reagoi vaikuttamisyrityksiin eikä ryhdy toimenpiteisiin väärinkäytösten tai rikkomusten estämiseksi kohtuullisen ajan kuluessa. Rahastomuotoiset vaihtoehtoiset korkosijoitukset ja rahastomuotoiset kiinteistö-sijoitukset edellyttävät rahastonhoitajilta vastaamista ESG-kyselyyn, jolla pyritään selvittämään, miten rahastonhoitajat huomioivat luonnon monimuotoisuuteen liittyvät kysymykset. Vuosittain päivitettävän kyselyn avulla arvioidaan rahastonhoitajien onnistumista luonnon monimuotoisuuteen liittyvien kysymysten arvioinnissa ja hallinnassa osana rahaston toimintamallia.

2. Organisointi ja vastuut

Politiikan hyväksyvät MAMin, MAM AIFM:n ja Mandatum Lifen hallitukset vuosittain. MAMin, MAM AIFM:n ja Mandatum Lifen johtoryhmät ovat vastuussa politiikan toteuttamisesta kussakin Mandatum-konsernin yhtiössä.

Mandatumilla on oma ESG-tiimi, jonka ensisijaisena tehtävänä on tukea sijoitustoimintoja vastuulliseen sijoittamiseen liittyvissä asioissa. Tiimi valvoo myös vastuullisen sijoittamisen politiikan noudattamista ja auttaa salkunhoitoa tarvittaessa. Lisäksi Mandatum on nimittänyt vastuullisen sijoittamisen johtajan, jolla on kokonaisvastuu vastuullisen sijoittamisen koordinoinnista koko Mandatumissa.

Kaikkien sijoitusammattilaisten edellytetään ottavan kestävyystekijät huomioon valitessaan ja seurattessaan sijoituskohteita. Salkunhoitajilla ja analyytikoilla on parhaat edellytykset ymmärtää sijoituskohteena olevien yritysten ja liikekumppanien kestävyystekijöitä ja käydä vuoropuhelua yritysten johdon kanssa asioihin vaikuttamiseksi. Salkunhoitajat ja analyytikot tarkkailevat myös osana sijoitusmarkkinoiden seurantaansa vastuullisuusasioiden huomioimista sijoittajainformaatioissa ja sijoitustuotteiden tarjonnassa.

Taulukko 2. Vastuullisen sijoittamisen vastuut ja tehtävänkako.

Mandatum jakaa tietoa ja lisää tietoisuutta vastuullisesta sijoittamisesta myös henkilöstönsä keskuudessa. Mandatum uskoo, että erityisesti salkunhoitajien ja muiden sijoitusammattilaisten säännöllinen koulutus on tärkeää olennaisten kestävyystekijöiden ja -riskien tunnistamiseksi. Koulutus edesauttaa kestävyysriskien ja -tekijöiden huomioimista sijoitusprosessissa ja parempien sijoituspäätösten tekemistä. ESG-tiimi järjestää säännöllisesti sisäistä koulutusta, ja Mandatum tukee ja rohkaisee henkilöstöään osallistumaan ulkoiseen koulutukseen (esim. seminaareihin, työpajoihin jne.).

3. Vastuullisen sijoittamisen toteuttaminen ja kestävyysriskejä koskevat politiikat

Mandatum on sisällyttänyt kestävyysanalyysin sijoitusprosesseihinsa ja seuraa kaikkia salkkujensa sijoituskohteina olevia yrityksiä myös kestävyysnäkökulmasta kaikilla markkinoilla, joihin Mandatum sijoittaa.

Sijoituskohteen vastuullisuusanalyysin pohjana käytetään julkisista lähteistä kerättyjä tietoja. Vastuullisuutta analysoidaan sekä kvantitatiivisesti että kvalitatiivisesti. Suora vuoropuhelu on olennainen osa sijoituskohteen vastuullisuusanalyysiä. Salkunhoitajat ja analyytikot voivat käyttää oman analyysinsä tukena ulkopuolisten palveluntarjoajien vastuullisuusanalyysijä. Salkunhoitajat ja analyytikot seuraavat sijoituskohteitaan koskevaa uutisvirtaa päivittäin.

Likvideissä sijoituksissa monitorointi on jatkuvaa. Vaihtoehtoisissa sijoituksissa sijoituskohteiden vastuullisuuden arviointi painottuu sijoitushetkellä tapahtuvaan analyysiin, mutta sijoituksia seurataan säännöllisesti myös vastuullisuuden osalta. Vastuullisuutta arvioidaan useiden kriteerien perusteella sijoituslajin mukaan (tarkemmin kohdissa 3.1, 3.2, 3.3 ja 3.4). Kriteerit sisällytetään myös sijoituspäätöstä edeltävään due diligence -prosessiin.

	Suorat osake-sijoitukset	Suorat joukko-velkakirja- ja laina-sijoitukset	Vaihtoehtoiset sijoitukset	Rahasto-sijoitukset
Vastuullisuusanalyysi integroitu sijoitusanalyysiin	✓	✓	✓	✓
Poissulkeminen	✓	✓	✓	✓
Suosiminen	✓	✓	✓	✓
Normipohjainen seulonta	✓	✓		
Aktiivinen omistajuus	✓			
Vaikuttaminen	✓	✓	✓	✓

Taulukko 3. Yhteenvedo vastuullisen sijoittamisen toteutustavoista omaisuuslajeittain.

Mandatum huomioi sijoituspäätöksensä pääasialliset haitalliset kestävyysvaikutukset tuotteissaan, joiden on määritetty SFDR:n mukaisesti edistävän ympäristöön tai yhteiskuntaan liittyviä ominaisuuksia (artikla 8) tai olevan SFDR:ssä määriteltyjä kestäviä sijoituksia (artikla 9) edellyttäen, että laadukasta dataa on saatavilla. Artiklan 8 mukaisten tuotteiden osalta Mandatum huomioi tietyt pääasiallisia haitallisia vaikutuksia (PAI) koskevat indikaattorit, jotka vaihtelevat omaisuuslajin ja tuotteen strategian mukaan. Kussakin artiklan 8 mukaisessa tuotteessa huomioitavat PAI-indikaattorit määritellään ja niistä raportoidaan ennen sopimusta annettavissa tiedoissa sekä määräaikaikatsauksilla. Artiklan 9 mukaisten tuotteiden osalta Mandatum huomioi kaikki pakolliset indikaattorit ja kaksi lisäindikaattoria, joista toinen liittyy ilmastoon ja muihin ympäristöasioihin ja toinen yhteiskuntaan ja työntekijöihin, ihmisoikeuksien kunnioittamiseen sekä korruption ja lahjonnan torjuntaan liittyviin asioihin. Artiklojen 8 ja 9 mukaisiin tuotteisiin sovelletaan niitä koskevia rajoituksia ja menettelyjä, joihin kuuluvat esimerkiksi tiukemmat kestävyyttä koskevat tiedonantovelvollisuudet. Tässä politiikassa kuvataan kestävyysriskien ja haitallisten kestävyysvaikutusten torjumiseksi toteutettavien toimenpiteiden vähimmäistaso. Tiettyihin tuotteisiin tai salkkuihin voidaan soveltaa tiukempia sääntöjä ja vaikuttamismenettelyjä.

Mandatum Life julkaisi tarkastelujaksolta 1.1.–31.12.2022 ensimmäisen PAI-ilmoituksensa, joka kattaa Mandatum Lifen sijoitussalkun kokonaisuudessaan. MAM ja MAM AIFM eivät ole julkaisseet PAI-ilmoituksia kalenterivuodelta 2022, koska sijoituskohteita koskevan datan saatavuus ei ole vielä kattavan PAI-ilmoituksen julkaisemisen edellyttämällä tasolla. MAM ja MAM AIFM tarkastelevat tilannetta vuosittain ja arvioivat valmiuttaan kehittää prosessiaan pääasiallisten haitallisten vaikutusten huomioimiseksi yksikkötasolla. Mandatum Lifen ilmoitus kattaa kuitenkin epäsuorasti suurimman osan MAMin ja MAM AIFM:n sijoituspäätöksistä.

Mandatum Life huomioi yhdeksän pakollista ilmastoon ja muuhun ympäristöön liittyvää indikaattoria ja viisi pakollista yhteiskuntaan ja työntekijöihin, ihmisoikeuksien kunnioittamiseen sekä korruption ja lahjonnan torjuntaan liittyvää indikaattoria, joita sovelletaan yhtiöihin tehtyihin sijoituksiin. Sijoituskohteina olevien yhtiöiden osalta Mandatum Life huomioi myös yhden ilmastoon ja muuhun ympäristöön liittyvän lisäindikaattorin ja yhden yhteiskuntaan ja työntekijöihin, ihmisoikeuksien kunnioittamiseen sekä korruption ja lahjonnan torjuntaan liittyvän indikaattorin. Lisäksi Mandatum Life huomioi kaksi (2) pakollista indikaattoria, joita sovelletaan valtioon ja ylikansallisiin organisaatioihin tehtyihin sijoituksiin sekä kaksi (2) indikaattoria, joita sovelletaan kiinteistöomaisuuteen tehtyihin sijoituksiin. Pääasialliset haitalliset vaikutukset huomioidaan seuraamalla ja mittaamalla niitä sekä toteuttamalla niihin liittyviä toimenpiteitä. Huomiointi edellyttää, että laadukasta dataa on saatavilla, mitä Mandatum jatkuvasti pyrkii parantamaan.

3.1 Toteuttaminen suorissa osake- ja korkosijoituksissa

3.1.1 Sensitiiviset liiketoiminta-alueet

Mandatum on määritellyt sensitiiviset liiketoiminta-alueet, jotka ovat sekä ulkoisten palveluntarjoajien että yrityksen omien analyttikkojen seurannassa. Sensitiivisillä alueilla tarkoitetaan kansainvälisten normien ja standardien rikkomuksia, pakotelakien vastaista toimintaa sekä sensitiivisiä toimialoja. Kaikkia sijoituksia seurataan ja niiden kestävyysriskejä arvioidaan näiden sensitiivisten alueiden perusteella.

Normipohjainen seulonta

Sijoituksia seurataan kansainvälisissä yleissopimuksissa määritettyjen kansainvälisten normien ja standardien perusteella. Näitä yleissopimuksia ovat YK:n Global Compact -aloite, OECD:n toimintaohjeet monikansallisille yrityksille, ILO:n kolmikantainen monikansallisia yrityksiä ja sosiaalipolitiikkaa koskeva periaatejulistus, yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevat ohjaavat periaatteet: YK:n suojele, kunnioita ja korjaa -kehysten toimeenpano sekä Pariisin ilmastosopimus. Jos sijoituskohteena olevassa yhtiössä havaitaan normeihin liittyviä väärinkäytöksiä tai rikkomuksia, tapahtunutta tutkitaan ja toimenpiteisiin ryhdytään tapauskohtaisesti. Rikkomuksen vakavuudesta, luonteesta ja laajuudesta riippuen salkunhoidollisia toimenpiteitä voivat olla suora dialogi yritysjohdon kanssa, vaikuttamistoimenpide tai viimeisenä keinona sijoituksesta luopuminen, mikäli sijoituskohde ei reagoi vaikuttamisyhteyksiin eikä ryhdy toimenpiteisiin väärinkäytösten tai rikkomusten estämiseksi kohtuullisen ajan kuluessa.

Pakoteseulonta

Mandatum on sitoutunut noudattamaan toiminta-alueillaan voimassa olevia pakotelakeja. Mandatumilla on käytössä seulontamenettelyt sekä uusille että olemassa oleville sijoituksille. Täyttääkseen pakotelakien vaatimukset Mandatum seuloo sijoitussalkkunsensa ja sijoitusvastapuolensa pakotelistoja vasten sekä ennen sijoituksen tekemistä että jatkuvasti. Mandatum ei sijoita pakotteiden kohteena oleviin yrityksiin tai valtionlainoihin. Lisäksi kaikkia uusia ja olemassa olevia sijoituksia seulotaan jatkuvasti rahanpesun ja negatiivisen medianäkyvyyden varalta. Uudet sijoitukset Venäjälle ja Valkovenäjälle on suljettu pois. Poissulkeminen kattaa yritykset, jotka ovat sijoittautuneet Venäjälle tai Valkovenäjälle sekä venäläiset ja valkovenäläiset valtionlainat.

Sensitiivisten toimialojen seulonta

Tiettyihin toimialoihin katsotaan kohdistuvan enemmän kestävyysriskejä kuin muihin ja niiden katsotaan aiheuttavan muita enemmän haitallisia kestävyysvaikutuksia. Tällaisia riskejä ovat esimerkiksi maineriskit, ilmatoriskit ja sääntelyyn liittyvät riskit. Sijoituksia sensitiivisiksi määritellyille toimialoille monitoroidaan säännöllisesti mahdollisten kestävyysriskien tunnistamiseksi ja niiden kvantifioimiseksi.

Sensitiivisiksi määritellyjä toimialoja ovat seuraavien tuotteiden tai palveluiden valmistaminen tai tuottaminen sekä näiden tuotteiden valmistamisen tai tuotannon alihankinta tai jakelu: aikuisviihde, tupakka, uhkapelit, sotilasmateriaali, kiistanalaiset aseet ja fossiiliset polttoaineet. Toimialakohtaisen monitoroinnin lisäksi Mandatum sulkee pois lain mukaan poissuljettavat sijoituskohteet (esim. kansallisten/kansainvälisten lakien, kieltojen, sopimusten tai kauppasaattojen perusteella poissuljettavat kohteet).

Taulukossa 4 on listattu kriteerit uusille sijoituksille sijoitustuotteisiin, joiden on määritetty edistävän ympäristöön tai yhteiskuntaan liittyviä ominaisuuksia (SFDR, artikla 8) tai tekevän kestäviä sijoituksia (SFDR, artikla 9). Kriteerit koskevat MAMin hallinnoimia sijoitustuotteita, jotka tekevät suoria osakesijoituksia, joukkovelkakirjasijoituksia ja lainasijoituksia. Mikäli tällaisen tuotteen salkussa oleva sijoituskohde ei enää täytä asetettuja kriteerejä eikä skenaariota voida muuten korjata, Mandatum pyrkii luopumaan sijoituksesta kohtuullisen ajan kuluessa ottaen huomioon asiakkaiden edun ja markkinatilanteen.

Sijoitukset, jotka ylittävät taulukossa 4 esitettyjen kriteerien perusteella hyväksyttävät raja-arvot, arvioidaan tapauskohtaisesti, ja ne edellyttävät sijoitusjohtajan hyväksynnän. Taulukon 4 kriteerit sallivat sijoitukset siirtymävaiheessa oleviin yrityksiin kivihiihi- ja öljyalalla muiden kuin SFDR:n artiklan 9 mukaisten sijoitustuotteiden osalta.

Rajoitukset perustuvat Mandatumin arvioon eri toimialoilla toimivien yritysten muodostamista kestävyysriskeistä ja toisaalta eri toimialojen aiheuttamiin haitallisiin kestävyysvaikutuksiin. Poissulkemiskriteerien määritelmät perustuvat ISS ESG:n toimialaseulontametodologiaan.

Eri toimialat/tuoteryhmät on jaettu toleranssiluokkiin sen perusteella, kuinka suuren osuuden kyseessä oleva liiketoiminta muodostaa suoraan tai epäsuorasti yhtiön liikevaihdosta.

- a) Nollatoleranssi: yhtiöllä ei saa olla suoraa tai epäsuoraa liikevaihtoa ko. liiketoiminnasta.
- b) Vähäinen toleranssi: yhtiöllä saa olla jonkin verran liikevaihtoa ko. liiketoiminnasta.

Suoralla liiketoiminnalla tarkoitetaan tuotteiden tai palvelujen valmistusta tai tuottamista. Epäsuora liiketoiminta viittaa tuotteiden tai palvelujen tuottamisen arvoketjun eri osiin, kuten alla tarkemmin kuvataan.

Poissulkeminen sensitiivisillä toimialoilla

Kiistanalaiset aseet

Kiistanalaisten aseiden poissulkemisella tarkoitamme yhtiöitä, jotka osallistuvat suoraan tai epäsuorasti sellaisten aseiden tuotantoon, jotka valikoimattomien vaikutustensa ja aiheuttamansa kohtuuttoman haitan ja turhan kärsimyksen vuoksi nähdään erityisen kiistanalaisiksi. Kiistanalaisiksi aseiksi katsotaan esimerkiksi biologiset, kemialliset ja ydinaseet sekä rypäleaset. Arvioimme, että kiistanalaisiin aseisiin liittyy ihmisoikeusriskejä, maineriskejä ja sääntelyyn liittyviä riskejä. Tämän vuoksi kiistanalaisille aseille on nollatoleranssi. Sijoituksia ei tehdä yhtiöihin, jotka saavat liikevaihtoa kiistanalaisten aseiden valmistuksesta, alihankinnasta tai jakelusta.

Kivihiihi

Arvioiden mukaan kivihiihi on perinteisistä fossiilisista polttoaineista merkittävin ilmaston lämpenemistä aiheuttava tekijä. Kivihiihen käytön vähentäminen on ratkaisevan tärkeää

globaalien ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi. Vähähiiliseen talouteen siirryttäessä kivihiilen kysyntä pienenee pitkällä aikavälillä ja luo potentiaalisia riskejä yrityksille, jotka saavat liikevaihtoa kivihiileen perustuvasta toiminnasta.

Näkemyksemme mukaan epäonnistuminen kivihiilestä irtautumisessa tai sijoitusten fossiilisen altistuman seurannassa altistaa riskeille. Riskit liittyvät negatiivisten ilmastovaikutusten kiihtymiseen, arvonsa kadottavaan varallisuuteen (stranded assets) ja mainehaittoihin, sekä teknologiariskeihin, transitoriskeihin ja sääntelyyn.

Sijoituksia ei tehdä yhtiöihin, joiden liikevaihdosta kivihiilen louninta muodostaa yli 5 % tai joissa kivihiilen louhinnan alihankinnan tai kivihiilen jakelun osuus liikevaihdosta on yli 40 %. Sijoituksia ei tehdä yhtiöihin, joiden liikevaihdosta yli 40 % muodostuu kivihiileen perustuvan energian tuotannosta, ellei yrityksellä ole selkeää strategiaa kestävämpään liiketoimintamalliin siirtymiseksi*.

Tupakka

Sovellamme poissulkemisperusteita yhtiöihin, jotka osallistuvat perinteisen tupakan, sähkösavukkeiden tai kuumennettavien (heat-not-burn) tupakkatuotteiden valmistukseen tai jakeluun tai niihin liittyvien palveluiden tarjoamiseen. Arvioimme, että tupakkaan sijoittamiseen liittyy maineriskejä, ihmisoikeusriskejä ja sääntelyyn liittyviä riskejä. Sijoituksia ei tehdä yhtiöihin, jotka saavat liikevaihtoa tupakkatuotteiden valmistuksesta tai joiden liikevaihdosta yli 50 % muodostuu tupakkatuotteiden alihankinnasta tai jakelusta.

Aikuisviihde

Aikuisviihdekategoriaan kuuluvat yhtiöt, jotka osallistuvat aikuisviihteen, kuten aikuisille suunnatun pornografisen sisällön tai seksuaalisen materiaalin, tuotantoon, jakeluun tai alihankintaan. Aikuisviihdeoollisuuteen liittyy sosiaalisia riskejä, kuten ihmisoikeusriskejä, maineriskejä ja työntekijöiden oikeuksiin liittyviä riskejä. Sijoituksia ei tehdä yhtiöihin, jotka saavat liikevaihtoa aikuisviihteen tuottamisesta tai joiden liikevaihdosta yli 50 % muodostuu aikuisviihdeoollisuuden alihankinnasta tai jakelusta.

Uhkapelit

Uhkapelialan poissulkemisella tarkoitetaan yhtiöitä, jotka osallistuvat uhkapeleihin liittyvien palveluiden tuotantoon, jakeluun tai tarjontaan. Katsomme, että uhkapelitoollisuuteen liittyy maineriskejä, sosiaalisia riskejä, hallintoon liittyviä riskejä sekä rahanpesuriskejä. Sijoituksia ei tehdä yhtiöihin, joiden liikevaihdosta yli 50 % muodostuu uhkapeleistä tai uhkapelien alihankinnasta.

Sotilaskalusto

Sotilaskalusto sisältää sota-aseet, kuten panssarivaunut, taistelulentokoneet, ohjukset ja ampumatarvikkeet, sekä tietyt alajärjestelmät ja komponentit, kuten ohjausjärjestelmät ja ammusten rungot, jotka liittyvät suoraan aseiden tappavuuteen. Tähän toimialaan kuuluvat myös muut kuin taisteluissa käytettävät sotilasjärjestelmät, kuten hinausajoneuvot, valvonta-alukset ja koulutuslentokoneet sekä muuhun kuin taistelukäyttöön tarkoitettut tuliaseet ja ampumatarvikkeet. Toimiala kattaa myös esimerkiksi suojelukaluston, koulutuskaluston, salatut viestintäjärjestelmät ja tietyt tutkajärjestelmät sekä taistelukalustossa käytettävät komponentit, kuten taistelulentokoneiden, taisteluaajoneuvojen tai taistelualusten moottorit tai propulsiojärjestelmät.

Kuuluakseen poissulkukategoriaan kaluston on oltava suunniteltu tai muunneltu sotilaskäyttötarkoitukseen. Näkemyksemme on, että toimialaan liittyy maineriskejä sekä sosiaalisia riskejä, kuten ihmisoikeusriskejä, ja sääntelyyn liittyviä riskejä. Sijoituksia ei tehdä yhtiöihin, joiden liikevaihdosta yli 50 % muodostuu sotilaskaluston valmistuksesta, alihankinnasta tai jakelusta.

Öljy

Öljyn poissulkukategoriaan sisältyvät yhtiöt, jotka osallistuvat fossiilisen öljyn etsintään, poraukseen, tuotantoon, jakeluun tai jalostukseen ja prosessointiin taikka fossiiliseen öljyyn

perustuvan energian tuotantoon. Näkemyksemme mukaan öljyteollisuuteen liittyy maineriskejä, teknologisia riskejä, transitoriskejä ja sääntelyyn liittyviä riskejä.

Sijoituksia ei tehdä yhtiöihin, joiden liikevaihdosta yli 45 % muodostuu fossiilisen öljyn etsinnästä, porauksesta, tuotannosta, jakelusta tai jalostuksesta ja prosessoinnista taikka fossiiliseen öljyyn perustuvan energian tuotannosta, ellei yrityksellä ole selkeää strategiaa kestävämpään liiketoimintamalliin siirtymiseksi*.

Toimiala/ tuoteryhmä	Keskeiset riskitekijät	Osuus liikevaihdosta		Kuvaus
		Suora liike- toiminta	Epäsuora liike- toiminta	
Nollatoleranssi				
Kiistanalaiset aseet	Maineriskit, sääntelyyn liittyvät riskit	0 %	0 %	Sijoituksia ei tehdä yhtiöihin, jotka saavat liikevaihtoa kiistanalaisten aseiden valmistuksesta, alihankinnasta tai jakelusta. Kiistanalaisiksi aseiksi katsotaan esimerkiksi biologiset, kemialliset ja ydinaseet sekä rypäleaset.
Vähäinen toleranssi				
Kivihiili	Maineriskit, teknologiset riskit, transitoriskit, sääntelyyn liittyvät riskit	5 %	40 %	Sijoituksia ei tehdä yhtiöihin, joiden liikevaihdosta kivihiilen louhinta muodostaa yli 5 % tai joissa kivihiilen louhinnan alihankinnan tai kivihiilen jakelun osuus liikevaihdosta on yli 40 %. Sijoituksia ei tehdä yhtiöihin, joiden liikevaihdosta yli 40 % muodostuu kivihiileen perustuvan energian tuotannosta, ellei yrityksellä ole selkeää strategiaa kestävämpään liiketoimintamalliin siirtymiseksi*.
Tupakka	Maineriskit, sääntelyyn liittyvät riskit, ihmisoikeusriskit	0 %	50 %	Sijoituksia ei tehdä yhtiöihin, jotka saavat liikevaihtoa tupakkatuotteiden valmistuksesta tai joiden liikevaihdosta yli 50 % muodostuu tupakkatuotteiden alihankinnasta tai jakelusta.
Aikuisviihde	Maineriskit, työntekijöiden oikeuksiin liittyvät riskit, ihmisoikeusriskit	0 %	50 %	Sijoituksia ei tehdä yhtiöihin, jotka saavat liikevaihtoa aikuisviihteen tuottamisesta tai joiden liikevaihdosta yli 50 % muodostuu aikuisviihdeolosuhteiden alihankinnasta tai jakelusta.
Uhkapelit	Maineriskit, hallintoon liittyvät riskit, rahanpesuun liittyvät riskit	50 %	50 %	Sijoituksia ei tehdä yhtiöihin, joiden liikevaihdosta yli 50 % muodostuu uhkapeleistä tai uhkapelien alihankinnasta.
Sotilaskalusto	Maineriskit, sääntelyyn liittyvät riskit, ihmisoikeusriskit	50 %	50 %	Sijoituksia ei tehdä yhtiöihin, joiden liikevaihdosta yli 50 % muodostuu sotilaskaluston valmistuksesta, alihankinnasta tai jakelusta.
Öljy	Maineriskit, teknologiset riskit, transitoriskit, sääntelyyn liittyvät riskit	45 %	45 %	Sijoituksia ei tehdä yhtiöihin, joiden liikevaihdosta yli 45 % muodostuu fossiilisen öljyn etsinnästä, porauksesta, tuotannosta, jakelusta tai jalostuksesta ja prosessoinnista taikka fossiiliseen öljyyn perustuvan energian tuotannosta, ellei yrityksellä ole selkeää strategiaa kestävämpään liiketoimintamalliin siirtymiseksi*.

Taulukko 4. Suorille osakesijoituksille (ml. suorat pääomasijoitukset) ja joukkovelkakirjoille asetetut rajat osuutena liikevaihdosta toimialoittain/tuoteryhmittäin. Rajoituksia sovelletaan osake-, korko- ja lainasijoitustuotteisiin, joiden on määritetty edistävän ympäristöön tai yhteiskuntaan liittyviä ominaisuuksia tai olevan kestäviä sijoituksia, mutta niitä käytetään ohjenuorana myös muissa omaisuuslajeissa.

*Poikkeuksia voidaan tehdä sellaisten yhtiöiden kohdalla, joilla on sisäisiin kriteereihin perustuva uskottava siirtymäsuunnitelma. Vastuuskunhoitaja laatii kohdeyhtiöstä yhteenvetoon, jossa kerrotaan syyt, miksi sitä tulisi pitää siirtymävaiheessa olevana yrityksenä, ja ESG-tiimi ottaa kantaa yhteenvetoon. Sijoitusjohtaja tekee lopullisen päätöksen.

3.1.2 Muille fossiilisille polttoaineille altistumisen seuranta

Edellä mainittujen sensitiivisten toimialojen lisäksi seulontaa suoritetaan myös muiden fossiilisten polttoaineiden (esim. maakaasun) suhteen. Seulomalla sijoituksia fossiilisten

polttoaineiden suhteen Mandatum pystyy lisäämään seurantaa ja raportointia ja hallitsemaan fossiilisista polttoaineista aiheutuvia riskejä. Tällaisia riskejä ovat esimerkiksi maineriskit sekä sääntelyyn ja ympäristöön (mukaan lukien ilmastonmuutos) liittyvät riskit. Fossiilisten polttoaineiden toimialalla, erityisesti maakaasulla, on lisäksi olennainen rooli siirryttäessä vähähiiliseen talouteen.

Uusia sijoituksia fossiiliin polttoaineisiin tehdään harkiten, ja sijoitussalkun altistumista toimialalle seurataan tarkasti.

3.1.4 Vastuullisuuden liikennevalomalli

Sijoituskohteita analysoitaessa ja sijoituspäätöksiä tehtäessä hyödynnetään ulkopuolisen palveluntarjoajan kestävyysriskiluokituksia. Tavoitteena on arvioida, kuinka suuri vaikutus kestävyyskriteereihin liittyvällä riskillä voi olla yhtiön arvoon. Riskiluokitus on kaksikulotteinen olennaisuuden mittari, joka tarkastelee sekä yhtiön altistumista kestävyysriskeille että yhtiön kestävyysriskien hallinnan tasoa. Riskiluokitus keskittyy kohdeyhtiölle merkittävien kestävyysriskien tunnistamiseen lukuisten kriteereiden avulla ja mahdollisten kiistanalaisuuksien arvioimiseen yhtiön julkaisemien tietojen pohjalta.

Yhtiöt jaetaan kestävyysriskiluokituksen perusteella neljään riskiluokkaan. Riskiluokasta riippuen salkunhoitajalta edellytetään lisätoimenpiteitä ennen sijoituksen tekemistä taulukon 5 mukaisesti. Mikäli salkussa olevan sijoituskohteen riskiluokka muuttuu, tarkastellaan sijoitusta uudelleen taulukon 5 mukaisesti.

Matala riski

Kestävyyskriteereistä nouseva riski katsotaan matalaksi. Sijoituspäätöksen tekeminen ei edellytä mitään erillisiä toimia vastuullisen sijoittamisen näkökulmasta.

Kohtalainen riski

Kestävyyskriteereistä nouseva riski katsotaan kohtalaiseksi. Sijoituspäätöksen tekeminen ei edellytä mitään erillisiä toimia vastuullisen sijoittamisen näkökulmasta. Kohonneesta kestävyysriskistä johtuen salkunhoitajan tulee kuitenkin perehtyä kohdeyritykseen liittyvien kestävyysriskien syihin ja mahdollisiin seurauksiin.

Korkea riski

Kestävyyskriteereistä nouseva riski katsotaan korkeaksi. Korkeasta kestävyysriskistä johtuen salkunhoitajan tulee perehtyä kohdeyritykseen liittyvien kestävyysriskien syihin ja mahdollisiin seurauksiin. Tähän riskiluokkaan tehdyt uudet sijoitukset ja niiden kestävyysriskiluokituksen taustat raportoidaan sisäiselle komitealle seuraavassa kokouksessa.

Vakava riski

Kestävyyskriteereistä nouseva riski katsotaan vakavaksi. Vakavasta kestävyysriskistä johtuen sijoitukselle tarvitaan erillinen lupa sijoitusjohtajalta ennen uuden sijoituksen tekemistä. Lisäksi salkunhoitajan tulee tehdä kirjallinen selvitys kohdeyritykseen liittyvien kestävyysriskien syistä ja mahdollisista seurauksista. Tähän riskiluokkaan tehdyt uudet sijoitukset ja niiden kestävyysriskiluokituksen taustat raportoidaan sisäiselle komitealle seuraavassa kokouksessa.

Taulukko 5. Liikennevalomalli ja suorissa osake- ja korkosijoituksissa toteutettavat toimenpiteet

Yhtiöt, joille ei ole saatavilla ulkoisen palveluntarjoajan kestävyysriskiluokitusta, analysoidaan huolellisesti kaikkien tuotto–riski-suhteeseen vaikuttavien tekijöiden suhteen. Tähän sisältyy myös kestävyystekijöistä nousevien riskien analysointi. Analyysi perustuu saatavilla olevaan aineistoon.

3.1.5 Konsultatiivinen varainhoito

Konsultatiivisessa varainhoidossa on noudatettava taulukon 4 sensitiivisille toimialoille asetettuja rajoja. Kriteerejä seurataan neljännesvuosittain. Mikäli sijoitussidonnaisessa taseessa oleva sijoitus ei enää täytä taulukossa 4 kuvailtuja kriteerejä, Mandatum Lifen toimitusjohtajalta tai toimitusjohtajan nimittämältä henkilöltä tarvitaan lupa pitää olemassa oleva sijoitus tai tehdä uusia sijoituksia sijoituskohteeseen. Konsultatiivisessa varainhoidossa suoria osake- ja korkosijoituksia seulotaan myös vuosittain vastuullisen sijoittamisen politiikan päivityksen yhteydessä. Tällaisen seulonnan tuloksena sijoituksia sensitiivisiin toimialoihin voidaan esittää Mandatum Lifen toimitusjohtajalle tai toimitusjohtajan nimittämälle henkilölle hyväksyttäväksi ja/tai myyntipäätöksen tekemiseksi. Toimitusjohtaja tai tämän nimittämä henkilö voi ESG-tiimiä kuultuaan myöntää poikkeuksia yksittäisten sijoituskohteiden osalta.

3.2 Toteuttaminen rahastosijoituksissa, ulkoistetussa varainhoidossa ja muissa omaisuuslajeissa

Tämä osio kuvaa vastuullisen sijoittamisen toteuttamista silloin, kun varainhoito on ulkoistettu yhteistyökumppanille, kun sijoituksia tehdään yhteistyökumppaneiden hallinnoimiin sijoituskohteisiin ja/tai muihin omaisuuslajeihin kuin suoriin osake- tai korkosijoituksiin.

Näissä sijoituksissa sijoitustoiminta on etukäteen määriteltyjen rajoitteiden puitteissa ulkoistettu ulkopuoliselle kumppanille, eikä Mandatumilla ole päätäntävaltaa yksittäisiä sijoituskohteita koskeviin sijoituspäätöksiin. Tällöin vastuullisuusanalyysin keskiössä on yhteistyökumppanin sijoitusprosessi.

Mandatum edellyttää vastuullisuuden huomioimista myös ulkopuolisilta kumppaneiltaan koskien sijoituksia kaikissa omaisuuslajeissa. Ulkoisten kumppanien hallinnoimien sijoitustuotteiden valinnassa ja seurannassa vastuullisuusanalyysi keskittyy kumppanin sijoitusprosessiin ja raportointiin. Kestävyysriskien olennaisuus vaihtelee omaisuuslajin mukaan. Siten tiettyjä omaisuuslajeihin liittyviä kestävyyskriteerejä painotetaan eri tavoin.

Ulkoisen kumppanin arvioinnissa keskeisiä alueita ovat seuraavat:

- Vastuullisen sijoittamisen sitoumukset (esim. PRI-periaatteiden allekirjoittaminen, vastuullisen sijoittamisen politiikan olemassaolo, tieteeseen perustuvien tai muiden ilmastotavoitteiden asettaminen, normipohjainen seulonta ja poissulkeminen toimialan perusteella)
- Kestävyysriskien ja -tekijöiden huomioiminen sijoitusprosessissa
- Seuranta ja raportointi (esim. hiilijalanjälkitiedon julkaiseminen, kestävyysriskien hallinta).

Rahastosijoituksissa rahaston toimintaperiaatteisiin voidaan parhaiten vaikuttaa due diligence -vaiheessa. Ulkoisilta kumppaneilta voidaan edellyttää sitoutumista Mandatumin määrittelemiin rajoituksiin. Rajoitukset voivat koskea esimerkiksi sijoituskohteiden toimialaa, tuotteita tai kansainvälisten normien ja standardien noudattamista.

Rahastojen valintavaiheessa Mandatum arvioi laajasti vastuullisen sijoittamisen käytäntöjen toteutumista ulkoisen kumppanin toiminnassa. Mandatum suosii kumppaneita, joiden vastuullisen sijoittamisen riskienhallinta eri omaisuuslajeissa on yhdenmukainen Mandatumin sijoitusprosessin kanssa. Kolmansien osapuolten sijoituskohteiden analyysissä arvioidaan vastuullisen sijoittamisen prosessin, riskienhallinnan ja raportoinnin laajuutta ja laatua sekä yhteensopivuutta Mandatumin oman lähestymistavan kanssa. Mandatum suosii ulkoisia kumppaneita, jotka ovat sitoutuneet PRI-periaatteisiin tai vastaaviin omaisuuslajikohtaisiin, vastuullista sijoittamista edistäviin aloitteisiin.

Rahastomuotoisten kiinteistösijoitusten osalta arvioidaan muun muassa, missä määrin salkunhoitajan sijoitusprosessi huomioi kiinteistöjen energiatehokkuuden, jätehuollon ja ympäristökuorman, vuokralaiskannan hoidon prosessin vastuullisuuden sekä missä määrin kiinteistöjen kehittäminen nähdään sijoitusprosessissa arvoa luovana tekijänä. Mandatum suosii rahastomuotoisissa kiinteistösijoituksissa strategioita, joissa sitoudutaan raportoimaan kiinteistöjen energiatehokkuudesta ja pyritään parantamaan sitä.

Rahastumuotoisissa vaihtoehtoisissa korkosijoituksissa ja pääomasijoituksissa salkunhoitajan sijoitusprosessin vastuullisuutta arvioidaan pääosin samoilla kriteereillä kuin sijoituksia listattuihin osakkeisiin tai joukkovelkakirjoihin. Siltä osin kuin salkunhoitajan sijoitusprosessiin kuuluu sijoituskohteisiin vaikuttaminen esimerkiksi hallitusjäsenyyden kautta, kiinnitetään erityistä huomiota vastuullisuusnäkökulman toteutumiseen sijoituksen kehittämisessä. Vastuullisuus on integroitu sijoitusprosessin eri vaiheisiin. Prosessiin sisältyy alustava tarkastelu, syvällisempi analyysi ja ESG-kysely managereille, ESG-analyysi ja päätösmateriaalit sekä side letter -sopimusten neuvottelut ja sijoitusten seuranta.

Sijoitussidonnaisissa sijoituksissa rahastumuotoisiin vaihtoehtoisiiin ja kiinteistösijoituskohteisiin Mandatum edellyttää, että sen kumppanit sitoutuvat noudattamaan vastuullisen sijoittamisen näkökohtia sijoitustoiminnassaan ja sulkemaan pois taulukossa 4 kuvatut sensitiiviset toimialat mahdollisuuksiensa mukaan. Jos pääasiallisia strategioita hoitava ulkoinen varainhoitaja ei rajoita sijoituksia sensitiivisille toimialoille, jotka ovat olennaisilta osiltaan samanlaisia kuin taulukossa 4, tai ei pysty sitoutumaan siihen, että se sulkee Mandatumin pois sensitiivisille toimialoille tehtävistä sijoituksista, kyseiseen sijoituskohteeseen sijoittamiseen tarvitaan Mandatum Lifen toimitusjohtajan tai tämän nimittämän henkilön lupa.

Rahastumuotoisissa allokaatiotuotteissa sijoituksia tehdään eri omaisuuslajeihin. Sijoitusten tekemiseen voidaan käyttää seuraavia sijoitusvälineitä: Mandatumin hallinnoimat aktiiviset ja/tai passiiviset strategiat, ulkoisten varainhoitajien hallinnoimat aktiiviset strategiat, ulkoisten varainhoitajien hallinnoimat passiiviset strategiat (esimerkiksi indeksi- tai ETF-rahastot), johdannaiset tai suorat rahoitusvälineet, kuten osakkeet tai joukkovelkakirjat. ESG-toimintamalli riippuu omaisuuslajista sekä rahoitusvälineestä, jonka kautta sijoitus tehdään.

Jos allokaatiotuotteet sijoittavat Mandatumin hallinnoimiin strategioihin, strategioissa ja niiden alla olevissa sijoituksissa noudatetaan tätä politiikkaa. Strategian hallinnoinnista vastaava salkunhoitotiimi ja ESG-tiimi seuraavat sijoituskohteita säännöllisesti sijoitusaikana. Allokaatiotiimi monitoroi strategioita allokaatiosalkkutasolla.

Ulkoisten varainhoitajien hallinnoimissa aktiivisissa ja passiivisissa strategioissa sijoitustoiminta ulkoistetaan etukäteen määriteltyjen rajoitteiden puitteissa ulkopuoliselle kumppanille, eikä Mandatumilla ole päätäntävaltaa yksittäisiin sijoituspäätöksiin. Passiivisissa strategioissa sijoituskohteet valitaan etukäteen määriteltyjen kriteerien perusteella, minkä vuoksi Mandatumin ESG-prosessissa painotetaan kriteerien analysointia. Aktiivisissa ulkoisissa strategioissa sijoituksen tekemistä edeltävän vastuullisuusanalyysin keskiössä on ulkopuolisen varainhoitajan sijoitusprosessi. Analyysissä tarkastellaan sekä yhtiö- että strategiatason tekijöitä. Strategioita seurataan pääasiassa ulkoisen varainhoitajan raportoinnin kautta. Raportointiin voi kuulua esimerkiksi SFDR-asetuksen mukaisia määräajoin annettavia raportteja ja muita ESG-asioihin liittyviä raportteja.

Allokaatiotuotteiden hiili-intensiteetti, Uprightin nettovaikutussuhde ja kontribuutio SDG-tavoitteisiin mitataan lisäksi vuosittain edellyttäen, että laadukasta dataa on saatavilla. Yhteistyökumppanien toimintaa arvioidaan ja analyysi päivitetään säännöllisin väliajoin. Mandatum arvioi vuosittain sijoitussidonnaisessa taseessaan sijoituskohteina käyttämiensä ulkoisten rahastojen kestävyysriskejä saatavilla olevan tiedon pohjalta.

3.2.1 Seuranta ja arviointi rahastumuotoisissa korkosijoituksissa ja rahastumuotoisissa kiinteistösijoituksissa

Rahastumuotoisten vaihtoehtoisten korkosijoitusten ja rahastumuotoisten kiinteistösijoitusten ESG-analyysi perustuu ESG-asioiden huomiointiin due diligence -vaiheessa, laajaan vuosittaiseen ESG-kyselyyn ja asianmukaisesti ESG-aiheiden puitteisiin. Due diligence -vaiheen ESG-arvioinnin lisäksi ulkoisten private debt- ja kiinteistörahastonhoitajien ESG-tuloksia ja -kehitystä seurataan ja arvioidaan vuosittain. Arviointi toteutetaan lähettämällä varainhoitajille due diligence -vaiheessa ja sen jälkeen vuosittain laaja ESG-kysely, jolla kerätään sekä yhtiö- että rahastokohtaista tietoa. ESG-kysely päivitetään ja sitä kehitetään vuosittain vastaamaan esimerkiksi muuttuvia viranomaismääräyksiä ja sidosryhmien vaatimuksia.

Vuosittainen ESG-kysely muodostaa pohjan Mandatumin ESG-analyysille, jonka tarkoituksena on säännöllisesti seurata ja tukea ulkoisten varainhoitajien vastuullisuuskäytäntöjä ja -politiikkoja. Ulkoiset rahastot pisteytetään analyysissä kahdella osa-alueella: ESG:n implementointi ja ESG-politiikka/sitoumukset, joista molemmat on jaettu alakategorioihin. Ulkoisten varainhoitajien ja

rahastojen suoriutuminen määritellään analyysissä sisäisen pisteytysmetodologian avulla, mikä mahdollistaa vertailun eri varainhoitajien sekä rahastojen alasegmenttien, kohdeyhtiöiden koon ja maantieteellisen sijainnin välillä. Pisteytys toimii Mandatummin kvalitatiivisen ESG-analyysin tukena.

Rahastomuotoisten sijoitusten luonteen vuoksi vuosittainen ESG-kysely ja -analyysi tarjoaa Mandatumille tärkeää tietoa, jonka pohjalta se pystyy arvioimaan, miten ulkoiset varainhoitajat ovat suoriutuneet ja kehittyneet vastuullisuudessa sijoitusaikana. Lisäksi ESG-analyysin tulosten pohjalta on mahdollista vaikuttaa varainhoitajiin ja edistää vastuullisasioiden kehittämistä. Jokainen ulkoinen varainhoitaja saa Mandatumilta laajan ja yksityiskohtaisen analyysin suoriutumisestaan ESG-kyselyssä sekä ohjeet suoritustasonsa parantamiseksi vastuullisuusasioissa. Lisäksi järjestetään tapaamisia niiden varainhoitajien kanssa, joilla nähdään olevan eniten kehitettävää ESG-asioissa verrattuna muihin varainhoitajiin.

3.3 Toteuttaminen suorissa kiinteistösijoituksissa

Suorien kiinteistösijoitusten vastuullisuus on monitahoinen kokonaisuus, jossa otetaan huomioon monia näkökulmia kiinteistöjen hiilijalanjäljen mittaamisesta ja pienentämisestä uusiutuvan energian hankkeisiin, vedenkäytön ja jätehuollon optimointiin ja yhteiskunnallisiin vastuisiin, kuten vuokralaisten hyvinvointiin, yhteisövaikuttamiseen ja ympäristöstä huolehtimiseen.

Mandatummin kestävyteen liittyvillä toimenpiteillä tavoitellaan merkittäviä päästövähennyksiä ja pyritään samalla saavuttamaan kustannussäästöjä ja nostamaan kiinteistöjen arvoa. Kiinteistösijoittamisessa vastuullisuus mielletään usein pelkästään energiatehokkuuden parantamiseen liittyviksi toimiksi. Mandatum on asettanut suorille kiinteistösijoituksilleen keskipitkän ja pitkän aikavälin kestävyystavoitteet ja sitoutunut kiinteistösalkkujensa hoidossa jatkuvasti parantamaan kestävyyttä sekä raportoimaan edistyksestä sekä sisäisesti että ulkoisesti.

Vastuullisuusohjelmia ja -tavoitteita asetetaan salkkutasolla, mutta kaikkien Mandatummin hoitamien salkkujen osalta päätavoitteena on muuttaa nykyinen kiinteistökonta vastuullisiksi kohteiksi, jotka ottavat huomioon ympäristöön ja vuokralaisten viihtyvyyteen liittyvät tekijät. Vastuullisuustavoitteet koskevat muun muassa energiatehokkuutta ja hiilineutraaliutta. Kaikki kiinteistösalkut ovat uusiutuvan, vihreän sähkön piirissä ja siirtyvät vähitellen uusiutuviin lämmitysmuotoihin. Salkuissa tehdään energiatehokkuutta parantavia investointeja ja energiankulutusta mitataan kuukausittain.

Salkunhoitajan sijoitusprosessi ottaa huomioon kiinteistöjen kestävyystekijät. ESG-asioihin liittyvässä due diligence -prosessissa (ESG DD -prosessissa) arvioidaan ja määritellään kiinteistöjen olennaiset ESG-riskit ja ESG-asioihin liittyvät mahdollisuudet. ESG DD -prosessissa selvitetään kiinteistökohteen tekniset ominaisuudet, energiatehokkuuspotentiaali, energialuokka, luonnon monimuotoisuuden tila sekä mahdolliset sertifikaatit, kohteen hallinnointi ja sopimusosapuolet ja tunnistetaan ympäristöön, ilmasto-olosuhteisiin ja vuokralaisten toimintaan liittyvät riskit.

Kohdassa 3.1.1 kuvatut poissulkemiskriteerit koskevat analyysit perustuvat suorissa kiinteistösijoituksissa sijoitusvaiheessa laadittuihin due diligence -raportteihin ja salkunhoidon aikana toteutettavaan monitorointiin. Taulukossa 4 yhtiö viittaa yksittäiseen suoraan kiinteistösijoituskohteeseen.

3.4 Toteuttaminen suorissa pääomasijoituksissa

MAMin pääomasijoitustiimin hallinnoimissa pääomasijoituksissa ESG-asiat on integroitu kaikkiin sijoitusprosessin eri vaiheisiin: salkkuyhtiöiden hankintaan, due diligence -prosessiin, 100 päivän suunnitelmaan, arvonluontiin ja irtautumiseen. Tässä politiikassa määriteltyjä poissulkemiskriteerit sovelletaan osana sijoitusten valintaprosessia sijoitustuotteisiin, jotka edistävät ympäristöön ja/tai yhteiskuntaan liittyviä ominaisuuksia tai tekevät kestäviä sijoituksia. Mandatum suorittaa ESG DD -prosessin arvioidakseen ja

määritelläkseen jokaisen Mandatumin sijoituskohteena olevan yhtiön olennaiset ESG-riskit ja ESG-asioihin liittyvät mahdollisuudet. ESG DD -prosessin aikana Mandatum pyrkii löytämään mahdollisuuksia arvonluontiin eikä keskity pelkästään riskien välttämiseen. ESG DD -prosessi käsittää vakiokysymyksiä Mandatumille tärkeistä aiheista sekä toimialakohtaisia kysymyksiä yhtiön mukaan. ESG-asioille perustetaan heti transaktion jälkeen oma työryhmä käsittelemään ESG DD:n perusteella havaittuja asioita ja asettamaan vastuullisuuden suorituskykykymittarit (ESG KPI) sekä tavoitteet. Mandatum laatii myös suunnitelman ESG DD:ssä havaittujen mahdollisten puutteiden korjaamiseksi.

Sijoituksia monitoroidaan jatkuvasti kestävyuden näkökulmasta. Mandatum saa ESG-asioihin liittyvää dataa mahdollisuuksien mukaan suoraan salkkuyhtiöiltä ja seuraa edistymistä valituissa ESG KPI:ssä. Lisäksi Mandatum varmistaa, että ESG-asioita käsitellään aktiivisesti hallituksessa, muodollisissa työryhmissä ja johdon sparrauksen kautta. Salkkuyhtiöiden koon ja listaamattomuuden vuoksi sijoitus- ja riskienhallintaprosessissa käytetään vain rajattua määrää ESG-datalähteitä.

MAMin pääomasijoitustiimin tavoitteena on hallitusedustus kaikissa salkkuyhtiöissä, ja tiimi varmistaa, että ESG-asiat ovat osa hallitusten vuosittaista kalenteria ja että hallituksissa on ESG-asioista vastaava jäsen. Irtautumisvaiheessa selvitetään ESG-asioiden luoma arvo omistuskauden aikana. Tavoitteena on vastuullisuuskäytäntöjen integrointi yhtiön toimintaan kiinteänä osana kasvutarinaa.

4. Aktiivinen omistajuus ja vastuullisuus omistajakäytännöissä

Mandatum ottaa etenkin ilmastonmuutokseen liittyvät sekä muut kestävyysriskit ja -tekijät huomioon kaikessa vaikuttamisessaan ja pyrkii varmistamaan, että kaikki sijoituskohteena olevat yhtiöt ovat sisällyttäneet kestävyystekijät yritysstrategiaansa. Pääsääntöisesti Mandatum pyrkii vaikuttamaan ainoastaan yhtiöihin, joihin se on sijoittanut, ja voi päättää olla vaikuttamatta yhtiöön esimerkiksi välttääkseen eturistiriitoja. Muita ennen vaikuttamisprosessin käynnistämistä huomioon otettavia asioita voivat olla esimerkiksi kestävyysongelman olennaisuus, sijoituksen koko, kohdeyhtiön jo toteuttamat toimet ja maantieteellinen sijainti.

Mandatum julkaisee myös vuosittain raportin vaikuttamisperiaatteiden toteutumisesta varmistaakseen pörssi-yhtiöihin tekemiinsä sijoituksiin liittyvien vaikuttamistoimenpiteiden läpinäkyvyyden. Vaikuttamisperiaatteet julkaistaan MAMin verkkosivustolla.

4.1 Suora vaikuttaminen

Vastuullisuuteen liittyvissä asioissa luontevin tapa vaikuttaa yhtiön toimintaan on käydä keskustelua suoraan yhtiön johdon kanssa esimerkiksi henkilökohtaisten ja virtuaalitapaamisten, roadshow-tapahtumien sekä toimipisteissä tehtävien vierailuiden yhteydessä. Salkunhoitajien tulee toimia näin säännöllisesti kohdeyhtiöiden tai Mandatumin sijoituskohteena olevien yhtiöiden edustajien kanssa. Tätä vaikutuskeinoa käytetään sekä ennakoivasti että reaktiivisesti.

4.2 Äänestäminen

Yhtiökokouksissa äänestäminen on tapa, jolla osakkeenomistajat voivat ilmaista näkemyksiään, ja sitä voidaan käyttää muiden vaikuttamiskeinojen lisäksi. Salkunhoitajat ovat vastuussa yhtiöiden yhtiökokouksissa äänestämisestä. Salkunhoitajat pitävät kirjaa siitä, mihin yhtiökokouksiin he ovat osallistuneet ja miten he ovat niissä äänestäneet. Mandatum voi äänestää valtakirjan välityksellä, paikan päällä yhtiökokouksessa tai näiden kahden yhdistelmänä riippuen pääsääntöisesti sijoituskohteena olevan yhtiön maantieteellisestä sijainnista.

Salkunhoitajat tekevät äänestyspäätökset ESG-tiimin avustuksella. Päätökset hyväksyy sijoitusjohtaja, mikäli se on äänestyspäätöksen luonteen vuoksi tarpeen.

4.3 Yhteisvaikuttaminen

Mandatum käyttää yhteisvaikuttamista muiden sijoittajien kanssa silloin, kun uskotaan, että yhtiön toimintatapoja voidaan tällä tavalla tehokkaasti muuttaa. Yhteisvaikuttamista käytetään pääasiassa reaktiivisena keinona ottaa kantaa asioihin, jotka ovat jo tapahtuneet.

Vaikuttamisprosessit voivat kestää vuosia tapauksen vakavuudesta riippuen. Vaikuttamisen edistymistä ja tuloksia seurataan sisäisesti ja yhdessä palveluntarjoajan kanssa niin kauan kuin vaikuttaminen on käynnissä. Jos vaikuttaminen epäonnistuu, päätökset jatkotoimenpiteistä riippuvat sijoituksen koosta ja tyypistä. Mikäli kohdeyhtiö ei reagoi vaikuttamisyrityksiin, sijoitus voidaan myydä kokonaan tai sen osuutta sijoitussalkussa voidaan vähentää.

5. Ulkoinen raportointi

YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteiden allekirjoittajana Mandatum on sitoutunut raportoimaan vuosittain käyttöön otetuista vastuullisen sijoittamisen toimintatavoista ja siitä, kuinka näiden käytäntöjen toteutumista on edistetty.

Sijoitustuotteiden hiilijalanjälki mitataan ja julkaistaan vuosittain edellyttäen, että laadukasta dataa on saatavilla. Sijoituskorien ja rahastojen vuotuinen hiilijalanjälki julkaistaan joko tuotekohtaisessa kuukausi- tai kvartaalikatsauksessa tai erillisessä kestävyysraportissa.

Vastuullisuuden toteutumisesta sijoituskohteissa ja vastuullisuudesta omistajakäytännöissä raportoidaan asiakkaille siltä osin kuin se saatavilla olevan datan ja yrityskohtaisten tietojen luottamuksellisuuden osalta on mahdollista.

 MANDATUM